

החלטה של ועדת האתיקה בקובלנות נגד חבר הכנסת יאיר גולן

מיום כ"א בכסלו התשפ"א – 7 בדצמבר 2020

הקובלנות

1. ועדת האתיקה דנה בשורה של קובלנות שהגישו חברי כנסת ואנשים מן הציבור נגד חה"כ יאיר גולן, בשל התבטאויות שונות שנאמרו בכנסת ומחוצה לה. להלן עיקרי הקובלנות:
 - א. קובלנה של חה"כ מאי גולן, שכתבה כי לאחר שסיימה לשאת נאום במליאה ביום 25.5.2020 "התפרץ חה"כ גולן וקרא לי בקריאות "אנטישמית", "פאשיסטית", "גזענית".
 - ב. קובלנות של חה"כ עמית הלוי ושל אנשים מן הציבור, שלפיהן "בתאריך 15.9.2020 במסגרת דיון באולפן ערוץ 12 טען חה"כ יאיר גולן כי "רק הימין שונא ערבים". חה"כ הלוי טען כי מדובר בהתבטאות "רווית שנאה כלפי ציבור ענק, שקרית ומופרכת מכל וכל".
 - ג. קובלנה הנוגעת לדברים שאמר חה"כ גולן כלפי חה"כ שלמה קרעי בישיבה של ועדת החוקה ביום 15.7.2020. מפרוטוקול הישיבה עולות ההתבטאויות הבאות: "פשיסט כמוך לא תרם למדינת ישראל רבע ולא עשירית ממה שאני תרמתי... כמות הכדורים ששרקו לי ליד האוזניים לא דומה למה ששרק לך ליד האוזניים... כמות הפעמים שאני סיכנתי למען מדינת ישראל לא דומה למה שאפס כמוך תרם... עלוב נפש וכלומניק.".
 - ד. קובלנה של פונה מן הציבור שלפיה בראיון ברדיו שהתקיים ביום 28.6.2020 אמר חה"כ גולן, בהקשר של פינוי עמונה, כי הוא "גאה בזה שאריה אלדד חטף מכות, כנראה הגיע לוי". הקובל טוען כי מדובר בהצדקה לאלימות קשה נגד חה"כ לשעבר, פרופ' לרפואה ותא"ל במיל'.

התגובה לקובלנות

2. חה"כ יאיר גולן העביר לוועדת האתיקה את תגובתו לקובלנות השונות, כלהלן:
 - א. ביחס לקובלנה של חה"כ מאי גולן כתב כי "חה"כ מאי גולן תקפה באופן מרושע ושקרי את שופטי בית המשפט העליון בטון בו הותקפו יהודים באירופה כנושאי

תפקידים ציבוריים (ניתן לעמוד על הדברים שהוטחו בשר ולטר רתנאו בגרמניה). על שום הטון החרף קראתי לעבר חה"כ מאי גולן אנטישמית כי סגנון דבריה מזכיר סוג כזה של אמירות. אין זה ביטוי שנועד להעליב או לפגוע אלא ביטוי שנועד לעמוד בצורה מדויקת וישירה על אופן אמירותיה".

ב. ביחס לקובלנה של חה"כ הלוי וקובלים נוספים, כתב כי "הדברים נאמרו על רקע התבטאויותיו של רה"מ בנימין נתניהו ובכירים נוספים בליכוד, אשר הזהירו מפני אזרחי ישראל הערבים, וממשיכים בליבוי השנאה כלפי הציבור הערבי מזה זמן רב, וכווננו לפוליטיקאים בלבד."

ג. ביחס לקובלנה שעניינה הדברים שאמר כלפי חה"כ קרעי, כתב כי "הדברים נאמרו בעידנא דריתחא ונאמרו על רקע האשמות השווא כלפי קרן וקסנר ואליי - אין דיון בו לא מאשים את הח"מ בכך שהשווה את אזרחי ישראל לנאצים, דברים שקריים ומקוממים ועם זאת לא היה מקום לקריאה זו ואני מתנצל".

ג. ביחס לקובלנה בעניין דבריו ברדיו, כתב כי "הדברים נאמרו במסגרת ויכוח על אירועי עמונה בשנת 2006, כאשר ח"כ לשעבר אריה אלדד, הציג את פעולת המשטרה כאלימה, בעוד שאני כמפקד הפעולה יכול להעיד שהמתבצרים בעמונה נקטו באלימות קשה כלפי השוטרים ונענו במידת הכוח ההכרחית לביצוע משימת השוטרים ע"פ פסיקת ביהמ"ש העליון. הדברים שאמרתי נועדו לומר "אני שמח שהחוק נאכף על ידי משטרת ישראל באופן מלא ומדויק".

החלטת ועדת האתיקה

3. ועדת האתיקה דנה בכל הקובלנות ואף צפתה והאזינה לקטעים הרלבנטיים, הן מתוך הדיונים בכנסת והן אלה ששודרו ברדיו ובטלוויזיה. מהצפייה וההאזנה מצאה הוועדה כי חלק מהקובלנות לא ציטטו נכון את דבריו של חה"כ גולן, או שציטטו רק חלק מהדברים שנאמרו לפני או אחרי ההתבטאות שלגביה הוגשה הקובלנה, אף שהם נוגעים לעניין.

כך למשל, בראיון בערוץ 12, אלה היו חילופי הדברים עם העיתונאי עמית סגל:

עמית סגל:

"...מטיחים הרבה בישראלים ובמדינת ישראל שזאת מדינה גזענית, שונאת ערבים, יש פה חבר כנסת שאפילו עשה מזה קריירה, מזיהוי התהליכים.."

חה"כ יאיר גולן:

"לא, רק הימין שונא ערבים"

עמית סגל:

"רק הימין שונא ערבים. בדיוק...כל הימין".

חה"כ יאיר גולן :
"אתה ודאי. לא כל הימין".

עמית סגל :
"נכון אני שונא ערבים...זה לא יהיה אי הדיוק הראשון שלך בדקות
האחרונות".

חה"כ יאיר גולן :
"זה דווקא היה מדויק".

עמית סגל :
"לא זה לא, ואם תסיר את חסינותך הפרלמנטרית נשמח לבדוק את זה בבית
משפט".

4. הוועדה בחנה את הקובלנות בראי החלטתה העקרונית בעניין התבטאויות חברי הכנסת
מיום 11.11.2020 (החלטה מס' 2/23), בה איבחנה בין התבטאויות שיש בהן "עמדות
והשקפות הפוליטיות ואידיאולוגיות, גם כאשר הן חריפות ומקוממות", אשר לא ייחשבו
לכאלה המפרות את כללי האתיקה, לבין התבטאויות שיש בהן "ניבול פה, האשמת שווא,
השמצה אישית, הכפשה וביזוי של יחידים וציבורים".

5. בהתאם להחלטה האמורה, ונוכח התשובות וההסברים של חה"כ יאיר גולן, לרבות
התנצלותו ביחס לדבריו כלפי חה"כ קרעי, והעובדה שזו הפעם הראשונה שבה דנה הוועדה
בקובלנות נגדו, החליטה הוועדה להסתפק בהנחתה של החלטה זו על שולחן הכנסת.

6. לבסוף מבקשת הוועדה להדגיש כי ההגנה הרחבה הניתנת לחופש הביטוי הפוליטי
והאידיאולוגי לא נועדה להפוך את הכנסת לזירה בה ניתן להכפיש ולפגוע באנשים ללא
כל גבולות. הוועדה שבה ומזכירה לכל חברי הכנסת את הכלל "חכמים היזהרו בדבריכם".

ההחלטה תונח על שולחן הכנסת.

חברת הכנסת טלי פלוסקוב
יושבת ראש ועדת האתיקה